



MIESSAKIT RY

Yhteistyövanhemmuus isän näkökulmasta

Tomi-Pekka Liias

Ismo Pitkänen

Miessakit: organisaatio & toiminnot

Lyömätön
LINJA

apua väkivaltaa läheisiään
kohtaan käyttäneille miehille

**Väkivaltaa
Kokeneet
Miehet**

Apua henkistä
tai fyysistä
väkivaltaa
kokeneille
miehille

**VIERAASTA
VELJEKSI**

kaksisuuntaista
kotoutumista miehille

**Erosta
Elossa**

erokriisiapua miehille

**isyyden
TUEKSI**

isyys kuulluksi, näkyväksi
ja osallistuvaksi

MASI

Apua isille masennusoireisiin tai
niiden kohtaamiseen perheessä

**Toiminnan
Miehet**

Hyvinvointia ja
osallisuutta miehille

miestyön osaamiskeskus

tutkii,
kehittää ja
kouluttaa



miesten viikko

Isäkuva rakentuu monesta eri tekijästä

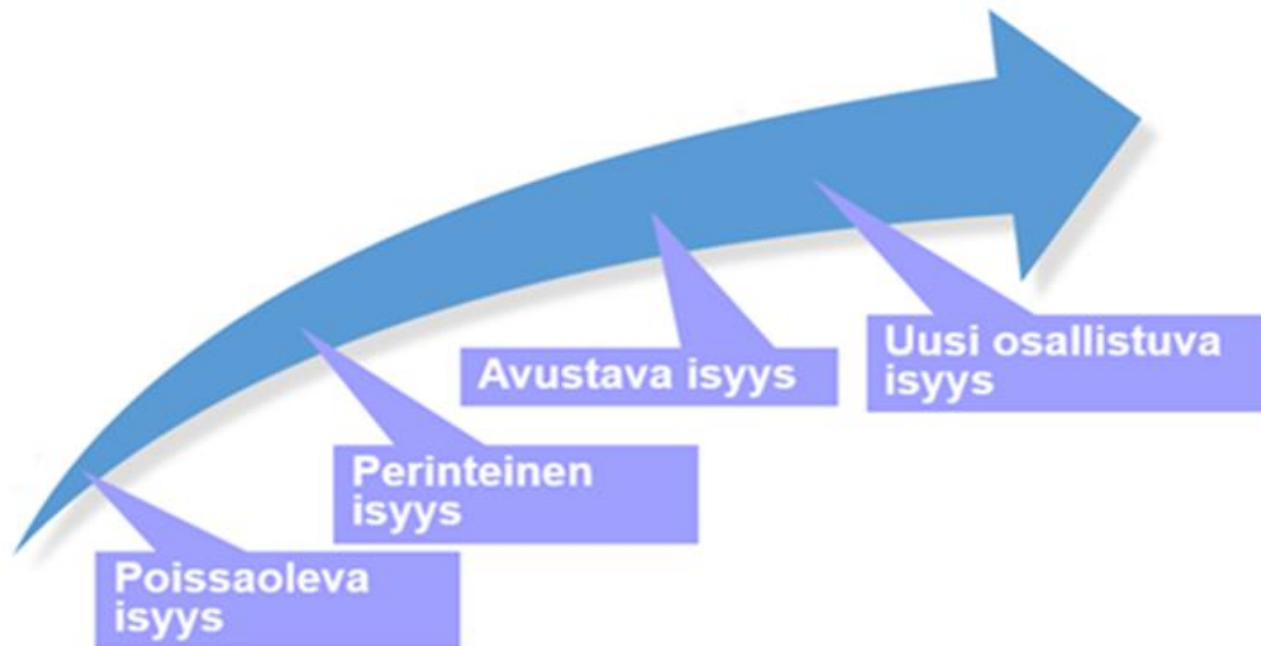
When one has not had a good father, one must create one.

Friedrich Nietzsche



Historialliset muutokset

Isyyden muutos



Miehen haasteiden huomiointi erotilanteessa

- Miehillä ja isillä kasautuvia haasteita jotka voivat johtaa elämänmuutosten ja –kriisien puutteelliseen käsittelyyn
 - Kumpuavat paljolti historian painolasteista
- Erotilanteessa huomioiminen ja tuen tarjoaminen!
 - Tukee yhteistyövanhemmuuden syntymistä

Miesten sosiaaliset haasteet: – sosiaaliset verkostot

- ▶ **Miehillä harvemmin luontaisia verkostoja**
 - miehillä naisia keskimäärin muodollisemmat sosiaaliset suhteet
 - vähemmän henkilökohtaista jakamista
 - korkeampi kynnyks käsitellä henkisesti hankalia aiheita ja näyttää heikkoutta
 - keskustelukulttuuri heikko, myös miesten välinen
- ▶ **Miesten tukiverkosto toimii heikommin haastavissa elämäntilanteissa**

Miesten sosiaaliset haasteet: - tunnetaidot

- ▶ Äidit opettavat tyttärilleen enemmän tunnetyöskentelyä (Goleman 2006)
 - Kyky tunnistaa, erotella, sanoittaa ja käsitellä tunteita
- ▶ Pojilla ja miehillä suurempi taipumus ilmaista tunteitaan toiminnan kautta
 - Toiminnan takana oleva tunne helposti käsittelemättä, mikäli epäsosiaalista toimintaa
- ▶ Rajallinen kyky käsitellä sisäistä maailmaa + yksinpärjäämisen myytti = haasteita avun ja tuen piiriin hakeutumisessa

Miesten sosiaaliset haasteet: – kynnys tuen hakemiseen

- ▶ Avun hakeminen heikkous = uhka miehisyydelle
- ▶ Korkeampi kynnys näyttää avoimesti haavoittuvuutta: korkeampi kynnys hakea apua
- ▶ Itsenäisesti yksin pärjäämisen eetos, asioiden vatvominen yksin
- ▶ Yksilöllisyyttä tukeva kulttuuri ja miesten keskinäiset normit
 - Ei tue psykososiaaliseen apuun ja tukeen perustuvan pääoman vahvistumista
- ▶ Keskeinen keino vahvistamisessa miesten keskinäiselle vertaisuudelle perustuvat ryhmät

Osallistuvan isän merkitys

▶ Osallistuva isyys tukee

- Isän hyvinvointia
- Lapsen hyvinvointia
- Äidin hyvinvointia
- Yhteiskunnan hyvinvointia

Ero isyyden näkökulmasta



Yleisiä erolle altistavia riskitekijöitä Suomessa

- Perhedynamiikan muutokset:
 - Lapsen syntymä. Vaikeus siirtyä kahdenkeskisyydestä kolmenkeskisyyteen
 - Lasten muuttaminen pois kotoa. Kahdestaan jääminen.
- Pienlapsivaihe, tukiverkostojen puute, arjen haasteet
- Raskas asia perheessä, esimerkiksi sairaus tai traumaattinen tapahtuma.
- Epäonnistuneet yritykset käsitellä ongelmia ja puhumisen haasteet
- Ulkopuolinen tekijä; Uskottomuus ja erilaiset riippuvuudet (esim. peli-, netti-, seksi- ja päihderiippuvuus)
- Henkinen-, fyysinen-, taloudellinen- ja seksuaalinen väkivalta
- Yhteisten mielenkiinnon kohteiden ja/tai ajan puute
- Erimielisyys kotitöistä, määrä/laatu
- Elämänarvojen muutos; esim terapian läpikäyminen, opiskeluista valmistuminen, ikäkausikriisit

Mies ja erot Suomessa

- ▶ Nainen on aloitteen tekijänä 70% eroista
- ▶ Vaikka eron merkit ovat olemassa / nähtävissä, ero tulee yllätyksenä miehelle
- ▶ Parisuhteessa ongelmia, mies usein sopeutuu tilanteeseen
- ▶ Parisuhteesta ei puhuta, mies ajattelee sen olevan kunnossa
- ▶ Odotusten ristiriita.
 - Mies näyttää huolenpitoaan konkreettisilla toimilla, nainen kaipaa läheisyyttä ja tunnepuhetta

Miehen eron erityispiirteitä

- ▶ Ylikorostunut epäonnistumisen kokemus
- ▶ Mies on perhekeskeinen – sosiaaliset suhteet vähäiset
 - Yksin jääminen
- ▶ Tunteiden käsittely puutteellista – puhumisen kynnyks korkeä
- ▶ Mies kokee, että häntä ei kuulla eikä ymmärretä
- ▶ Huoli isyyden kaventumisesta

Aktiivinen isyys / etä-isyys

- ▶ Ero uhka aktiiviselle vanhemmuudelle.
 - Etäisyys vähentää yhdessäoloa.
- ▶ Menettämisen riskit:
 - Lapsen arjesta erkaantuminen
 - Hoivaamisen antaman mielihyvän menettäminen
 - Ei pääse seuraamaan lapsen kasvua ja kehittymistä
 - Kolmen keskeistä suhdetta ei synny. Varhainen vuorovaikutus

Aktiivinen isyys/etä-isyys

- Kiintymyssuhteen vaarantuminen
 - Yhteiset kokemukset lapsen kanssa
 - Luottamussuhteen muodostuminen
- Miehen mallin antaminen = erilaisuus äitiydestä
- Haasteita lapsen äidin kanssa sovituissa kasvatuseriaatteissa
- Hyvän ja pahan kasaantuminen toiseen vanhempaan
 - Splittaus
 - Vihatyö
- Työn tms. merkityksen kasvaminen.
 - Vanhemmuus käynnistää arvopohdinnan elämän sisällöistä.

Aktiivinen isyys/etä-isyys

- Katkeroituminen
- Elämänilon- / hallinnan menettäminen



Miehen tapoja reagoida eroon

- ▶ Tarve pelastaa parisuhde keinolla millä hyvänsä
- ▶ Yksin sureminen ja eristäytyminen
- ▶ Pakeneminen; päihteet, varhaiset seurustelusuhdet, työ, liikunta
- ▶ Ahdistelu, vainoaminen ja kostaminen ex-puolisolle
 - 80% eron jälkeisistä vainoamisista liittyy parisuhteen aikaiseen väkivaltaan
- ▶ Huoltoriidat
- ▶ Itsetuhoisuus. Ero lisää kuoleman riskiä.
- ▶ Puhuminen ja avun hakeminen

Isätyöntekijöiden ja eroryhmäohjaajien kokemuksia

- ▶ Isyyden merkitys huomataan ja sitä arvostetaan
- ▶ Vanhemmaksi tulevat keskustelevat vanhemmuudesta
- ▶ Lapset hyviä isyyden sanoittajia
- ▶ Taloudelliset suhdanteet karsivat isätyötä
- ▶ Isätyön osaamista tarvitaan lisää ammattilaisille
- ▶ Rakenteet eivät tue isyyttä ja isän vanhemmuutta
- ▶ Isyyden vaikutuksista lapsen hyvinvointiin tarvitaan lisää tietoa

Miten kohdata isä

- ▶ Yhteistyövanhemmuus isän näkökulmasta
 - Sosiaalialan kieli ei ymmärrettävää
 - Sosiaalialan palvelut vieraita
 - Pelko, että työntekijä määrää
 - Pelko, että naistyöntekijä on äidin puolella
 - Pelko isyyden menettämisestä
 - Pelko toimeentulosta
- ▶ Ajan antaminen keskustelulle / sopimuksille
 - Kokemus kuulluksi ja ymmärretyksi tulemisesta

Lähteet

- ▶ THL:n tilastot. Lapsen elatus ja huolto. www.thl.fi
- ▶ Isätyöntekijä Timo Tikka, Miessakit ry
- ▶ Vastaava erotyöntekijä Kari Vilkkö, Miessakit ry
- ▶ Erotyöntekijä Tomi-Pekka Liias, Miessakit ry
- ▶ EERO eroryhmäohjaajat, Miessakit ry